

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 3 Ιουλίου 2001
COM(2001) 362 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

**Υποστήριξη εθνικών στρατηγικών για ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις, μέσω μιας
ολοκληρωμένης προσέγγισης**

EL

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Υποστήριξη εθνικών στρατηγικών για ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης

1. ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ: ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΥ ΓΕΡΝΑΕΙ

Τα συνταξιοδοτικά συστήματα των κρατών μελών, με το συνδυασμό των τριών αξόνων (υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, συστήματα παροχής επαγγελματικών και ατομικών συντάξεων) προσφέρουν σήμερα έναν πρωτοφανή βαθμό ευημερίας και οικονομικής ανεξαρτησίας στους ηλικιωμένους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, όπως επισημαίνει η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της της 11ης Οκτωβρίου 2000¹, *"Η προοπτική της γήρανσης του πληθυσμού και η συνταξιοδότηση της γενιάς με τη θεαματική αύξηση των γεννήσεων ("baby boom") συνιστούν σημαντικότερη πρόκληση γι' αυτό το ιστορικό επίτευγμα. Η γήρανση του πληθυσμού θα συντελεστεί σε τέτοια κλίμακα που, εάν δεν υπάρξουν οι κατάλληλες μεταρρυθμίσεις, υπάρχει ο κίνδυνος υπονόμησης του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου καθώς και της οικονομικής μεγέθυνσης και σταθερότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση"*.

Ο λόγος εξάρτησης των ηλικιωμένων θα αυξηθεί δραματικά την επόμενη δεκαετία και θα διπλασιαστεί το έτος 2050, σε σύγκριση με σήμερα. Αυτό θα οφείλεται εν μέρει στο ότι η μεταπολεμική γενιά (με τη θεαματική αύξηση των γεννήσεων) θα έχει φθάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης, σε συνδυασμό με τα συνεχιζόμενα χαμηλά ποσοστά γεννήσεων και την αύξηση του προσδόκιμου ζωής. Παρ' ό,τι η γήρανση του πληθυσμού είναι αποτέλεσμα της ανάπτυξης των συστημάτων φροντίδας της υγείας και ως εκ τούτου μια θετική εξέλιξη, η αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων θα είναι τόσο μεγάλη που η αύξηση του λόγου εξάρτησης των ηλικιωμένων δεν θα μπορεί να αντισταθμιστεί ούτε από μια ξαφνική αύξηση του αριθμού των γεννήσεων ούτε από την αύξηση της μετανάστευσης. Ωστόσο, η μετανάστευση μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη σταθεροποίηση του αριθμού του συνολικού πληθυσμού και των απασχολουμένων.

Επομένως, ο εκσυγχρονισμός των συνταξιοδοτικών συστημάτων κατέχει εξέχουσα θέση στην πολιτική ατζέντα, σε όλα τα κράτη μέλη. Οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής σε εθνικό επίπεδο - πολιτικοί, κυβερνητικοί υπάλληλοι και κοινωνικοί εταίροι - παραμένουν αρμόδιοι για τα συνταξιοδοτικά συστήματα και πρέπει να προετοιμαστούν για την αντιμετώπιση των συνεπειών από τη γήρανση του πληθυσμού στα συστήματα αυτά, συνεχίζοντας την προσαρμογή τους στις κοινωνιολογικές αλλαγές. Η εισαγωγή πολιτικών που θα καθιστούν τα συνταξιοδοτικά

¹ *"Η μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας από μακροπρόθεσμη σκοπιά: ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις"* COM(2000) 622 τελικό.

συστήματα ικανά να ανταποκριθούν στις μελλοντικές ανάγκες απαιτεί χρόνο. Συχνά απαιτούνται αλλαγή αντιλήψεων, μακρόχρονες διαδικασίες συναίνεσης και σεβασμός των εύλογων προσδοκιών των πολιτών όσον αφορά τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα. Γι' αυτό είναι σημαντικό να αναπτυχθούν τώρα οι αναγκαίες πολιτικές στρατηγικές, πολλά δε κράτη μέλη έχουν ήδη ξεκινήσει τις διαδικασίες μεταρρύθμισης.

Η ΕΕ υποστηρίζει ήδη παρόμοιες προσπάθειες, με την ανάπτυξη δράσης σε διάφορους τομείς της πολιτικής (βλ. προσάρτημα 1). Ωστόσο, αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο η ανάγκη να δοθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα των μελλοντικών προκλήσεων για τα συνταξιοδοτικά συστήματα αλλά και των δράσεων που πρέπει να αναληφθούν για την αντιμετώπισή τους. Είναι πολύ σημαντική η κατανόηση από τους αρμόδιους για τη χάραξη πολιτικής σε εθνικό επίπεδο των ενεργειών που εφαρμόζουν άλλα κράτη μέλη για την εξασφάλιση του μέλλοντος των συνταξιοδοτικών τους συστημάτων, παρ' ό,τι η εφαρμογή επιτυχών μέτρων σε μια χώρα δεν συνεπάγεται ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να μεταφερθούν αυτούσια σε μια άλλη χώρα. Η Επιτροπή, ήδη στην ανακοίνωσή της "Συντονισμένη στρατηγική για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής προστασίας" (COM(99)347 τελ.) της 14ης Ιουλίου 1999, πρότεινε την ανάπτυξη μιας βαθύτερης συνεργασίας των κρατών μελών, η οποία θα επικεντρώνεται στην εξασφάλιση και τη βιωσιμότητα των συντάξεων, ως ένα από τα τέσσερα θέματα προτεραιότητας.²

Για το θέμα αυτό έχει ξεκινήσει ευρεία δημόσια συζήτηση και διάφορες σύνοδοι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου καθώς και επιτροπές έχουν ασχοληθεί επανειλημμένως με το θέμα της ασφάλειας και της βιωσιμότητας των συντάξεων (βλ. προσάρτημα 2). Πιο πρόσφατα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Γκέτεμποργκ, τον Ιούνιο του 2001, επεσήμανε ότι "προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι προκλήσεις της γήρανσης του πληθυσμού, απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση" και ενέκρινε "τρεις γενικές αρχές για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων³:

- να διασφαλιστεί η ικανότητα των συστημάτων να εκπληρώνουν τους κοινωνικούς τους στόχους, δηλαδή παροχή ασφαλούς και επαρκούς εισοδήματος στους συνταξιούχους και στα εξαρτώμενα από αυτούς άτομα και εξασφάλιση, σε συνδυασμό με τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας, κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης σε όλους τους ηλικιωμένους·
- να εξασφαλιστεί η οικονομική τους βιωσιμότητα, έτσι ώστε η επερχόμενη γήρανση του πληθυσμού να μην επιδρά αρνητικά στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών ή στην ικανότητα επίτευξης

² Οι τέσσερις στόχοι είναι: κατάλληλη ανταμοιβή της εργασίας και παροχή επαρκούς εισοδήματος· ασφαλείς συντάξεις και βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων· προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης· εξασφάλιση ποιοτικά υψηλής και βιώσιμης φροντίδας της υγείας.

³ Οι αρχές αυτές βασίζονται στην έκθεση της επιτροπής κοινωνικής προστασίας για *επαρκείς και βιώσιμες συντάξεις* (Ιούνιος 2001).

βασικών στόχων της δημοσιονομικής πολιτικής (όσον αφορά το σύνολο των φορολογικών επιβαρύνσεων ή τις προτεραιότητες δαπανών) και να μην οδηγεί σε αθέμιτο καταμερισμό των πόρων ανάμεσα στις γενιές·

- να αυξηθεί η **ικανότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και των ατόμων**, συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση της ευελιξίας στην αγορά εργασίας, στην παροχή ίσων ευκαιριών σε άνδρες και γυναίκες όσον αφορά την απασχόληση και την κοινωνική προστασία και στην καλύτερη προσαρμογή των συνταξιοδοτικών συστημάτων στις ανάγκες του ατόμου.

Η παρούσα ανακοίνωση απαντά στην ανάγκη ανάπτυξης σαφών και ολοκληρωμένων στρατηγικών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η γήρανση του πληθυσμού για τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Οι στρατηγικές αυτές δεν πρέπει να επικεντρώνονται μόνο στα συνταξιοδοτικά συστήματα του πρώτου άξονα, αφού και οι άλλοι δύο άξονες θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του γενικού στόχου των συνταξιοδοτικών συστημάτων⁴

Η κατάλληλη προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ είναι ο συνδυασμός των υφιστάμενων πολιτικών διαδικασιών που αφορούν το μέλλον των συνταξιοδοτικών συστημάτων με την *ανοιχτή μέθοδο συντονισμού*, κατά τρόπο που δεν θα επηρεάζει τις αντίστοιχες αρμοδιότητες των πολιτικών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Στόχος είναι η παροχή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με εθνικές στρατηγικές που στοχεύουν στη μακροπρόθεσμη εξασφάλιση κατάλληλων και βιώσιμων συντάξεων.

Η *ανοιχτή μέθοδος συντονισμού* περιλαμβάνει τον καθορισμό κοινών στόχων, τη μετατροπή των στόχων αυτών σε εθνικές πολιτικές στρατηγικές και, τέλος, στο πλαίσιο της διαδικασίας ανταλλαγής εμπειριών, την περιοδική παρακολούθηση βάσει, *μεταξύ άλλων*, κοινά συμφωνημένων και καθορισμένων δεικτών. Η μέθοδος αυτή προσφέρει μια σειρά πλεονεκτημάτων:

- Ο καθορισμός κοινών στόχων θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να εστιάσουν στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και να καταστήσουν την πολιτική συντάξεων πιο διαφανή, επιτρέποντας έτσι στους πολίτες να προσαρμοστούν στις προβλεπόμενες αλλαγές.
- Θα συμβάλει επίσης στην επίτευξη κοινής συναίνεσης για τις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις, ενισχύοντας έτσι την εμπιστοσύνη της κοινής γνώμης στο μέλλον των συνταξιοδοτικών συστημάτων.

⁴ Στην παρούσα ανακοίνωση, ο όρος "συνταξιοδοτικά συστήματα" αναφέρεται στο πλήρες σύνολο ρυθμίσεων για την παροχή συντάξεων ("συνταξιοδοτικά συστήματα". Αφού οι παροχές στην περίπτωση αναπηρίας και οι συντάξεις επιζώντων χορηγούνται συνήθως μέσω των συνταξιοδοτικών συστημάτων και συμβάλουν σημαντικά στην κοινωνική προστασία των ηλικιωμένων, περιλαμβάνονται και αυτές στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας ανακοίνωσης.

- Η ανταλλαγή εμπειριών, βάσει ορθών πρακτικών και καινοτόμων προσεγγίσεων, θα συμβάλλει στην ανταλλαγή εμπειριών και στη διεύρυνση των πολιτικών επιλογών για τα κράτη μέλη.
- Τέλος, ο καθορισμός κοινών δεικτών θα βοηθήσει στη μέτρηση της προόδου, όσον αφορά την κατάσταση σε άλλα κράτη μέλη και τους κοινούς στόχους.

2. ΚΟΙΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη τις κύριες προκλήσεις που αναφέρθηκαν προηγούμενα καθώς και τις δέκα αρχές που προτείνονται στην ανακοίνωση του Οκτωβρίου 2000, η Επιτροπή προτείνει τους ακόλουθους κοινούς στόχους για την υποστήριξη ολοκληρωμένων εθνικών στρατηγικών που θα αποσκοπούν στην εξασφάλιση του μέλλοντος των συνταξιοδοτικών συστημάτων.

2.1. Επάρκεια των συντάξεων

Τα συνταξιοδοτικά συστήματα πρέπει να αποτρέπουν αποτελεσματικά τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό των ηλικιωμένων, παρέχοντας ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης στους συνταξιούχους, ανεξάρτητα από την ικανότητα του ατόμου να κατοχυρώσει ίδια συνταξιοδοτικά δικαιώματα, και δίδοντας τους τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην οικονομική ευημερία της χώρας τους αλλά και στη δημόσια, την κοινωνική και την πολιτιστική ζωή. Επίσης, με το συνδυασμό των διαφόρων αξόνων, πρέπει να προσφέρουν πρόσθετες ευκαιρίες σε κάθε άτομο για να αποκτήσει δικαιώματα συνταξιοδότησης που θα του επιτρέπουν να διατηρήσει το επίπεδο διαβίωσης της επιλογής του στην περίπτωση συνταξιοδότησης ή μόνιμης αναπηρίας. Για το σκοπό αυτό απαιτείται παροχή συντάξεων μέσω διαφόρων συνταξιοδοτικών συστημάτων και αξόνων που να συμβάλουν συστηματικά και συμπληρωματικά στην πρόληψη της φτώχειας και στην απόδοση στους συνταξιούχους της δυνατότητας να διατηρήσουν το επίπεδο διαβίωσής τους, εντός λογικών ορίων.

Στόχοι:

- *Εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης σε όλους τους ηλικιωμένους και της ικανότητας να συμμετέχουν ενεργά στη δημόσια, κοινωνική και πολιτιστική ζωή καθώς και στην οικονομική ευημερία της χώρας τους.*
- *Εξασφάλιση πρόσβασης, για κάθε άτομο, σε κατάλληλες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις για τη διατήρηση του επιπέδου διαβίωσης της επιλογής του, στην περίπτωση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ή αναπηρίας, καθώς και του επιπέδου διαβίωσης των εξαρτώμενων από αυτό προσώπων σε περίπτωση θανάτου.*

2.2. Οικονομική βιωσιμότητα των δημόσιων και ιδιωτικών συστημάτων συνταξιοδότησης

Η παροχή επαρκών συντάξεων είναι δυνατή μόνο εάν υπάρχει η απαιτούμενη χρηματοδότηση. Αυτό θα καταστεί ιδιαίτερα δύσκολο, λόγω της γήρανσης της κοινωνίας. Απουσία μεταρρυθμίσεων, η γήρανση έχει ως συνέπεια ότι όλο και λιγότεροι εργαζόμενοι θα πρέπει να στηρίζουν έναν αυξανόμενο αριθμό συνταξιούχων. Αυτή είναι η πρόκληση όσον αφορά την οικονομική βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων από τη γήρανση του πληθυσμού. Επομένως, η αύξηση της συμμετοχής στην απασχόληση ή η αύξηση της συνολικής απασχόλησης μέσω της μετανάστευσης αποτελεί βασικό μέτρο για την οικονομική βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, σε μακροπρόθεσμη βάση. Τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειες που καταβάλουν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, αυξάνοντας τα ποσοστά απασχόλησης, έως το έτος 2010, σε 70% συνολικά - σε περισσότερο από 60% για τις γυναίκες και σε 50% για τα άτομα ηλικίας 55-64 ετών.

Στα πλαίσια αυτών των προσπαθειών πρέπει να γίνει αναθεώρηση των συνταξιοδοτικών συστημάτων και της αλληλεπίδρασής τους με το σύστημα φορολογικών ελαφρύνσεων, όσον αφορά τα κίνητρα που παρέχουν για την επίτευξη υψηλής συμμετοχής του εργατικού δυναμικού, κυρίως των γυναικών και ηλικιωμένων εργαζομένων. Πρέπει να περιοριστεί η χρήση των συστημάτων πρόωρης συνταξιοδότησης και να μη "τιμωρείται" η μεγαλύτερης διάρκειας συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Να υπάρξουν συστήματα σταδιακής μετάβασης από την απασχόληση στη συνταξιοδότηση, που θα επιτρέπουν τη λήψη συντάξεων και εισοδήματος από την εργασία και θα διαμορφώνουν πιο ευέλικτα τις ηλικίες υποχρεωτικής συνταξιοδότησης.

Στόχοι:

- Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την απασχόληση, επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου απασχόλησης, έτσι ώστε να υπάρχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ισορροπία ανάμεσα στο ποσοστό του ενεργού πληθυσμού και στο ποσοστό συνταξιούχων.
- Λήψη μέτρων που θα εξασφαλίζουν ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα, και ειδικά τα συστήματα πρόωρης συνταξιοδότησης και αναπηρίας, καθώς και η αλληλεπίδρασή τους με τα συστήματα φορολογικών ελαφρύνσεων, παρέχουν αποτελεσματικά κίνητρα για συμμετοχή ηλικιωμένων εργαζομένων στην αγορά εργασίας· ότι οι εργαζόμενοι δεν θα ενθαρρύνονται στην πρόωρη συνταξιοδότηση και δεν θα "τιμωρούνται" αν παραμείνουν στην αγορά εργασίας και μετά την κανονική συντάξιμη ηλικία· ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα θα προωθούν την επιλογή της σταδιακής συνταξιοδότησης.

Ένα σημαντικό μέρος των συνολικών δαπανών για τις συντάξεις χρηματοδοτείται από τους δημόσιους προϋπολογισμούς. Αυτό είναι σύμφωνο με τις προδιαγραφές του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Η ορθή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και η μείωση του δημοσίου

χρέους θα μειώσουν την επιβάρυνση των δημόσιων οικονομικών και θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των δημοσιονομικών συνεπειών από τη γήρανση του πληθυσμού⁵. Με τις μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων και με την αύξηση της απασχόλησης, οι δημόσιες δαπάνες για τις συντάξεις πρέπει να κρατηθούν, ως ποσοστό του ΑΕΠ, σε λογικά επίπεδα, συμβατά με το στόχο για βιώσιμα δημόσια οικονομικά. Ένα πρόσθετο στοιχείο είναι η δημιουργία αποθεματικών που θα προορίζονται για τη χρηματοδότηση των συντάξεων. Πολλά κράτη μέλη έχουν αρχίσει ή σχεδιάζουν τη δημιουργία ειδικών αποθεματικών για τη χρηματοδότηση των συντάξεων.

Στόχος:

- Στο πλαίσιο της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού αντικτύπου από τη γήρανση του πληθυσμού, διατήρηση των δημόσιων δαπανών για τις συντάξεις σε ένα ποσοστό του ΑΕΠ που θα είναι συμβατό με το σύμφωνο ανάπτυξης και σταθερότητας. Εφόσον κριθεί σκόπιμο από τις αρχές, μπορεί να δημιουργηθούν ειδικά για το σκοπό αυτό αποθεματικοί πόροι.

Η αύξηση των ποσοστών απασχόλησης και η ορθή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην απορρόφηση των δημοσιονομικών επιπτώσεων από τη γήρανση του πληθυσμού. Ωστόσο, σε πολλά κράτη μέλη αυτό δεν θα είναι αρκετό, δεδομένης της αύξησης του λόγου εξάρτησης των ηλικιωμένων. Σε πολλές περιπτώσεις χρειάζεται λοιπόν η λήψη μέτρων για την εξασφάλιση της ίσης κατανομής των δημοσιονομικών επιπτώσεων τόσο εντός όσο και μεταξύ των γενεών. Τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν προσαρμογές στα επίπεδα συντάξεων που καταβάλλονται στους δικαιούχους και στις εισφορές και στους φόρους που καταβάλλει κυρίως ο ενεργός πληθυσμός. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν τη δικαιοσύνη μεταξύ των γενεών, αποφεύγοντας από τη μια την υπερβολική επιβάρυνση της ενεργούς γενιάς και από την άλλη τη μείωση των επιπέδων συντάξεων κάτω από ένα όριο επάρκειας. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μην υπάρξει μείωση των χαμηλότερων συντάξεων (δικαιοσύνη μεταξύ των γενεών).

⁵

Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να επισημανθεί η σημασία των φορολογικών πολιτικών. Στην ανακοίνωσή της της 11ης Οκτωβρίου 2000 για ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις (COM(2000) 622 τελ.), η Επιτροπή επισημαίνει ότι "Από την πλευρά των εσόδων η διαρκής ικανότητα των κυβερνήσεων να συλλέγουν φόρους και εισφορές έχει κρίσιμη σημασία. Αυτό μπορεί να επηρεασθεί από τη φοροαπαλλαγή, τις διασυννοριακές φορολογικές διαφορές ή από τη μεγαλύτερη κινητικότητα των φορολογικών βάσεων και συνεπώς από τη δυνατότητα για τις οικονομικές δραστηριότητες να μετακινηθούν σε χώρες όπου υπάρχει καλύτερη ισορροπία μεταξύ φόρων/εισφορών και δημόσιων υπηρεσιών". Βλ. επίσης ανακοίνωση της Επιτροπής της 23ης Μαΐου 2001: "Φορολογική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση - προτεραιότητες για τα προσεχή έτη", COM(2001) 260 τελ.

Στόχος:

- *Δίκαιη εξισορρόπηση του επιπέδου εισφορών και φόρων που καταβάλει ο ενεργός πληθυσμός και του επιπέδου συνταξιοδοτικών παροχών που λαμβάνουν οι συνταξιούχοι.*

Τα συνταξιοδοτικά συστήματα πρέπει να αξιοποιήσουν τη συμβολή του δεύτερου και του τρίτου άξονα για να επιτύχουν τους κοινωνικούς τους στόχους. Η συμβολή ιδιωτικών συνταξιοδοτικών συστημάτων στο εισόδημα των συνταξιούχων θα πρέπει ενδεχομένως να αυξηθεί, στο βαθμό που τα κράτη μέλη προσπαθούν να περιορίσουν την επιβάρυνση των αυξανόμενων συνταξιοδοτικών δαπανών στα δημόσια οικονομικά. Χρειάζεται ένα κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ, που θα επιτρέπει την πλήρη αξιοποίηση της ενιαίας αγοράς και του ευρώ. Η οικονομική βιωσιμότητα αφορά και αυτά τα ιδιωτικά συστήματα, τα οποία μπορούν να επηρεαστούν επίσης από τη δημογραφική γήρανση στις αγορές κεφαλαίων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη, μέσω της δημιουργίας ενός ορθού ρυθμιστικού πλαισίου, και οι κοινωνικοί εταίροι, μέσω της ορθής διαχείρισης των συνταξιοδοτικών συστημάτων, πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την ικανότητα των ιδιωτικών συνταξιοδοτικών συστημάτων να παρέχουν τις συνταξιοδοτικές παροχές που δικαιούνται τα μέλη τους.

Στόχος:

- *Εξασφάλιση, με τη θέσπιση κατάλληλων ρυθμιστικών πλαισίων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και με ορθή διαχείριση, της ικανότητας των ιδιωτικών συστημάτων κεφαλαιοποίησης των συντάξεων να παρέχουν τις συντάξεις που δικαιούνται τα μέλη τους, με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ευχέρεια.*

2.3. Εκσυγχρονισμός των συνταξιοδοτικών συστημάτων για την κάλυψη των μεταβαλλόμενων αναγκών της κοινωνίας και των ατόμων

Τα συνταξιοδοτικά συστήματα πρέπει να εξελιχθούν για να προσαρμοστούν στις αλλαγές που σημειώνονται στην κοινωνία και την αγορά εργασίας. Πολλοί κανόνες των συνταξιοδοτικών συστημάτων βασίζονται σε ξεπερασμένες αντιλήψεις όσον αφορά τα οικογενειακά πρότυπα και τα πρότυπα απασχόλησης, τους ρόλους ανδρών και γυναικών στο νοικοκυριό και στην αγορά εργασίας, όπως επίσης και σε γενικεύσεις σχετικά με τις προτιμήσεις των πολιτών όσον αφορά τη συνταξιοδότηση. Επίσης, τα κίνητρα που παρέχουν αντικατοπτρίζουν μάλλον παλαιά πρότυπα της αγοράς εργασίας και δεν συνεκτιμούν αλλαγές όσον αφορά το προσδόκιμο ζωής ενός συνταξιούχου. Αποτέλεσμα αυτών είναι να μη μπορούν τα συστήματα να ανταποκριθούν στις ανάγκες ενός αυξανόμενου αριθμού πολιτών. Οι ξεπερασμένες αντιλήψεις αντικατοπτρίζονται κυρίως σε διάφορες παροχές επιζώντων για άνδρες και γυναίκες και στην ύπαρξη διαφόρων ηλικιών συνταξιοδότησης. Τα *συνταξιοδοτικά συστήματα* πρέπει να εκσυγχρονιστούν, προκειμένου να συνεκτιμηθούν οι αλλαγές στην κοινωνία και να μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες ενός εργατικού

δυναμικού με μεγαλύτερη κινητικότητα και ευελιξία και με λιγότερο σταθερές οικογενειακές δομές.

Στόχοι:

- *Εξασφάλιση της συμβατότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων με τις απαιτήσεις της ευελιξίας και της ασφάλειας στην αγορά εργασίας, εξασφάλιση ότι η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού εντός των κρατών μελών αλλά και η διασυνοριακή κινητικότητα, όπως επίσης και οι άτυπες μορφές απασχόλησης, δεν θα οδηγούν στην άδικη απώλεια των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα δεν θα αποθαρρύνουν την αυτοαπασχόληση.*
- *Επισκόπηση των συνταξιοδοτικών συστημάτων με σκοπό την εξάλειψη διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο, με ταυτόχρονο εντοπισμό ανισοτήτων λόγω φύλου στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα (π.χ. διακοπές της σταδιοδρομίας για οικογενειακούς λόγους, αναλογιστικοί παράγοντες).*

Ένα σημαντικό στοιχείο της μεταρρύθμισης των συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι να καταστούν αυτά πιο διαφανή και προβλέψιμα. Είναι σημαντικό να υπάρχει επαρκής ενημέρωση για τη μελλοντική εξέλιξη των συνταξιοδοτικών συστημάτων και για τα δικαιώματα κάθε ατόμου, προκειμένου να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη στα συστήματα αυτά και να μπορούν τα άτομα να τροποποιήσουν ανάλογα τον προγραμματισμό όσον αφορά τη ζωή τους. Η ενημέρωση αυτή πρέπει να αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα (όπως η δημογραφία, η κοινωνική και οικονομική αλλαγή) καθώς και τις πολιτικές αντιδράσεις.

- *Διαμόρφωση των συνταξιοδοτικών συστημάτων κατά τρόπο που να είναι πιο διαφανή και προβλέψιμα. Παροχή αξιόπιστων και εύκολα κατανοητών πληροφοριών σχετικά με τις μακροπρόθεσμες προοπτικές των συνταξιοδοτικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων εκτιμήσεων για τον αντίκτυπο των δημογραφικών, κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών αλλά και των πολιτικών μέτρων που προβλέπονται για την απόδοση των συστημάτων, κυρίως όσον αφορά την εξέλιξη των επιπέδων παροχών και εισφορών. Βελτίωση της μεθοδολογικής βάσης για την αποτελεσματική παρακολούθηση των μεταρρυθμίσεων και των πολιτικών στον τομέα των συντάξεων.*

Ένα σημαντικό στοιχείο της μεταρρύθμισης των συνταξιοδοτικών συστημάτων είναι να καταστούν αυτά πιο διαφανή και προβλέψιμα. Είναι σημαντικό να υπάρχει επαρκής ενημέρωση για τη μελλοντική εξέλιξη των συνταξιοδοτικών συστημάτων και για τα δικαιώματα κάθε ατόμου, προκειμένου να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη στα συστήματα αυτά και να μπορούν τα άτομα να τροποποιήσουν ανάλογα τον προγραμματισμό όσον αφορά τη ζωή τους. Η ενημέρωση αυτή πρέπει να αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα (όπως η δημογραφία, η κοινωνική και οικονομική αλλαγή) καθώς και τις πολιτικές αντιδράσεις.

3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Η πρόοδος που επιτυγχάνεται όσον αφορά τους στόχους που προαναφέρθηκαν πρέπει να μετράται με τη χρήση κατάλληλων δεικτών, για την παροχή συγκρίσιμων πληροφοριών σχετικά με κύριες οικονομικές, δημοσιονομικές και δημογραφικές τάσεις που επηρεάζουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των συντάξεων, καθώς και για την πρόοδο στη μεταρρύθμιση των συντάξεων και τον πιθανό της αντίκτυπο, επιτρέποντας όμως ταυτόχρονα την ποικιλομορφία των εθνικών συνταξιοδοτικών συστημάτων. Έχουν ήδη αρχίσει οι σχετικές εργασίες στην υποομάδα για τους δείκτες της επιτροπής κοινωνικής προστασίας, όπου συζητείται το θέμα με σκοπό την επεξεργασία ενός καταλόγου κοινά συμφωνημένων δεικτών που θα μπορούν να ενισχύσουν τη διαδικασία συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ, όσον αφορά την επίτευξη ασφαλών και βιώσιμων συντάξεων. Η επιτροπή οικονομικής πολιτικής έχει δημοσιεύσει ήδη κάποιες ενδιάμεσες προβλέψεις για τις δημόσιες δαπάνες που αφορούν τις συντάξεις, για την περίοδο 2000-2050⁶. Αυτές οι δημοσιονομικές προβλέψεις των μελλοντικών δαπανών για τις συντάξεις μπορούν να αποτελέσουν τον πυρήνα της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού. Πρέπει να εξεταστεί η επανάληψη παρόμοιων προβλέψεων κάθε δύο ή τρία χρόνια, έτσι ώστε να συνεκτιμώνται οι πρόσφατες κάθε φορά πληροφορίες.

Η Επιτροπή θα εκτελέσει τις εργασίες της για τη θέσπιση κατάλληλων δεικτών σε συνεργασία με τις αρμόδιες πολιτικές επιτροπές (επιτροπή κοινωνικής προστασίας, επιτροπή οικονομικής πολιτικής, επιτροπή απασχόλησης). Θα χρειαστεί μια μεγάλη ποικιλία δεικτών: δείκτες επίδοσης (που θα βασίζονται σε στατιστικά σύνολα δεδομένων που αναπτύσσονται από τη Eurostat ή διεθνείς οργανισμούς) καθώς και δείκτες πολιτικής (που θα βασίζονται κυρίως σε διοικητικές ή θεσμικές πληροφορίες): αναδρομικοί δείκτες και προβλέψεις. Δεδομένης της δυσκολίας συλλογής κοινών υποθέσεων για τις κύριες κοινωνικές και οικονομικές τάσεις ή το μελλοντικό αντίκτυπο πολιτικών αλλαγών, θα χρειαστεί μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, πέρα από αυτή που θα αφορά την επιλογή δεικτών.

Ο κατάλογος των κοινά συμφωνημένων δεικτών θα καταστήσει δυνατή τη μέτρηση των τάσεων και των πολιτικών εξελίξεων που αφορούν την τριπλή πρόκληση που αναφέρεται στο τμήμα 1: επάρκεια, οικονομική βιωσιμότητα και προσαρμογή στην αλλαγή. Στόχος αυτής της εργασίας είναι η έγκαιρη υποβολή, ενόψει της εαρινής συνόδου του Συμβουλίου στη Βαρκελώνη, ενός πρώτου καταλόγου κοινά συμφωνημένων και καθορισμένων δεικτών.

⁶ Επιτροπή οικονομικής πολιτικής: "Έκθεση προόδου προς το Συμβούλιο Ecofin, σχετικά με τον αντίκτυπο της γήρανσης του πληθυσμού στα δημόσια συστήματα συνταξιοδότησης", EPC/ECFIN/581/00-αναθ.1, Νοέμβριος 2000.

4. ΕΚΤΕΝΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Το μέλλον των συνταξιοδοτικών συστημάτων εξαρτάται από τις πολιτικές που εφαρμόζονται σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της απασχόλησης, των δημόσιων οικονομικών και της κοινωνικής προστασίας. Για το λόγο αυτό απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση και η στενή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων για τη χάραξη πολιτικής στους τομείς αυτούς.

4.1. Εξασφάλιση της κοινωνικής και οικονομικής βιωσιμότητας των συντάξεων, με την εφαρμογή αλληλοενισχυόμενων πολιτικών

Η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των συντάξεων είναι ζωτικής σημασίας για τη συνολική κοινωνική και οικονομική εξέλιξη της ΕΕ και πρέπει να θεωρείται κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισσαβώνας, που αποσκοπεί στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, την πλήρη απασχόληση και τη μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων αποτελούν κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής προστασίας, με σκοπό τη δημιουργία μιας ενεργητικής κοινωνίας της ευμάρειας και την εξασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου κοινωνικής συνοχής. Διαδραματίζουν επίσης κύριο ρόλο στην εξασφάλιση της δημοσιονομικής εξυγίανσης και στην επίτευξη ποιότητας και βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Επίσης, τα συνταξιοδοτικά συστήματα καθορίζουν το επίπεδο διαβίωσης ενός μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού και έχουν μεγάλη επίδραση στη λειτουργία όλης της οικονομίας και ιδίως των αγορών εργασίας και κεφαλαίων. Επομένως, απαιτούνται εκτενείς και ολοκληρωμένες πολιτικές στρατηγικές που θα τέμνουν πολλούς τομείς, όπως: κοινωνική προστασία, απασχόληση, μετανάστευση, οργάνωση της εργασίας και εργασιακές σχέσεις, δημόσια οικονομικά, κανόνες εποπτείας, δια βίου μάθηση, ίσες ευκαιρίες και κοινωνική ενσωμάτωση.

Η αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης απαιτεί μια προσέγγιση που θα διέπεται από ένα "τρίπτυχο" αλληλοενισχυόμενων πολιτικών: απασχόληση, κοινωνική προστασία και οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, όπως αναφέρεται στην ευρωπαϊκή ατζέντα κοινωνικής πολιτικής, που εγκρίθηκε στη σύνοδο του Συμβουλίου στη Νίκαια, το Δεκέμβριο 2000. Η πολιτική για την κοινωνική προστασία πρέπει να επιδιώκει την εξασφάλιση ενός επαρκούς εισοδήματος για τους μελλοντικούς συνταξιούχους, παράλληλα με το στόχο για τη δημιουργία μιας ενεργητικής κοινωνίας ευμάρειας και χωρίς τη δημιουργία περιττών εμποδίων για τις επερχόμενες γενιές ή την αποσταθεροποίηση των δημόσιων οικονομικών, που θα επηρεάσει ενδεχομένως τη μακροοικονομική σταθερότητα. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής από τα συνταξιοδοτικά συστήματα και κοινωνικής προστασίας αποτελεσματικών κινήτρων για συμμετοχή σε αυτές, πρέπει να συμβάλλουν στο στόχο της πλήρους απασχόλησης, έτσι ώστε να βελτιωθούν οι μακροπρόθεσμες προοπτικές των συνταξιοδοτικών συστημάτων, ανεξάρτητα από το σύστημα χρηματοδότησής τους. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές πρέπει να υποστηρίζουν μια βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, η οποία με τη σειρά της θα διευκολύνει τις μεταρρυθμίσεις και θα συμβάλλει στο συνδυασμό των

κοινωνικών και των οικονομικών στόχων. Μόνο η ισχυρή και θετική αλληλεπίδραση ανάμεσα σε αυτούς τους τρεις τομείς της πολιτικής μπορεί να εξασφαλίσει τη μελλοντική ικανότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων να εκπληρώσουν τους βασικούς κοινωνικούς τους στόχους.

Είναι λοιπόν σημαντικό να υπάρξει πρόοδος στην επίτευξη των κοινών στόχων για τις μεταρρυθμίσεις των συντάξεων. Η αξιολόγηση αυτής της προόδου στο πλαίσιο της υφιστάμενης διαδικασίας και της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού πρέπει να εντάσσεται στη συνολική διαδικασία πολιτικού συντονισμού, ενώ τα αποτελέσματα αυτής της εργασίας πρέπει να ενσωματωθούν στους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών. Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων εθνικών στρατηγικών θα συμβάλει στην ορθολογικοποίηση των διαδικασιών παραγωγής των απαιτούμενων πληροφοριών και θα εξασφαλίσει τη συνέπειά τους.

4.2. Εξασφάλιση του συντονισμού ανάμεσα στους αρμόδιους παράγοντες, στο πλαίσιο της διαδικασίας

Είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα και η συμπληρωματικότητα των διαφόρων πολιτικών (κοινωνικής, οικονομικής και απασχόλησης) που επηρεάζουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των συντάξεων. Η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού που θα εφαρμόζεται για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων πρέπει να σέβεται την κατανομή των πολιτικών αρμοδιοτήτων και τη ξεχωριστή συμβολή κάθε διαδικασίας χάραξης πολιτικής. Αυτό ισχύει τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τα κράτη μέλη θα κληθούν να περιγράψουν τις στρατηγικές τους για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας στην παροχή επαρκών συντάξεων και τον εκσυγχρονισμό των συνταξιοδοτικών τους συστημάτων στο πλαίσιο εκθέσεων για τις ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές. Στις εκθέσεις αυτές πρέπει να περιγράφεται ο συνδυασμός των πολιτικών μέτρων, με τα οποία θα επιτευχθούν οι κοινοί στόχοι. Τα κράτη μέλη θα είναι αρμόδια να αποφασίσουν ποιο σύνολο πολιτικών είναι το πλέον κατάλληλο.

Η Επιτροπή θα αναλύσει τις εθνικές εκθέσεις όσον αφορά την επίτευξη των κοινών στόχων, θα αξιολογήσει τις στρατηγικές που θα περιέχουν και θα εντοπίσει ορθές πρακτικές και καινοτόμες προσεγγίσεις. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα προετοιμάζουν τακτικές κοινές εκθέσεις, που θα ενημερώνονται ανάλογα, ύστερα από έκδοση ανακοίνωσης από την Επιτροπή. Βέβαια, σημαντικό ρόλο θα παίζει και η γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επί της πρωτοβουλίας της Επιτροπής σχετικά με την ανοιχτή μέθοδο συντονισμού που εφαρμόζεται για την επίτευξη επαρκών και βιώσιμων συντάξεων, όπως επίσης και η πλήρης συμμετοχή του στις μελλοντικές εργασίες στον τομέα αυτό.

5. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΕΤΗ

Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει τους στόχους και τις μεθόδους εργασίας που προτείνονται στην παρούσα ανακοίνωση για τη μεταρρύθμιση

στον τομέα των συντάξεων. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Γκέτεμποργκ, στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Laeken, το Δεκέμβριο του 2001, θα υποβληθεί έκθεση προόδου στην οποία θα περιγράφονται οι στόχοι και οι μέθοδοι εργασίας στον τομέα των συντάξεων, στα πλαίσια των προετοιμασιών της εαρινής συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το έτος 2002. Θα ήταν καλό να επιτευχθεί συγκεκριμένη πρόοδος επί των κοινών στόχων και των μεθόδων εργασίας, αρκετά πριν από τη σύνοδο του Συμβουλίου στο Laeken.

Έτσι θα καταστεί δυνατή η έναρξη της προετοιμασίας των εκθέσεων για τις εθνικές στρατηγικές, τις οποίες πρέπει να υποβάλουν τα κράτη μέλη έως τον Ιούλιο του 2002. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας τους, οι εθνικές κυβερνήσεις πρέπει να εξασφαλίσουν τη στενή συνεργασία μεταξύ όλων των αρμόδιων υπουργείων και τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερομένων. Οι εκθέσεις πρέπει να περιλαμβάνουν μια στρατηγική δήλωση προθέσεων και να εστιάζονται σε μεταρρυθμίσεις που έχουν γίνει ή προβλέπονται για την επίτευξη των κοινών στόχων. Οι εκθέσεις πρέπει να συνοδεύονται από κοινά συμφωνημένους δείκτες και, όπου ενδείκνυται, να κάνουν αναφορά σε εθνικούς στόχους.

Βασιζόμενη στις πληροφορίες που θα περιέχουν οι εκθέσεις για τις εθνικές στρατηγικές σχετικά με τη βιωσιμότητα των συντάξεων, η Επιτροπή θα συντάσσει έκθεση που θα αξιολογεί τις εθνικές στρατηγικές και θα εντοπίζει ορθές πρακτικές και καινοτόμες προσεγγίσεις, ως συμβολή στην κοινή έκθεση που θα εκδίδει από κοινού με το Συμβούλιο. Το χρονοδιάγραμμα σύνταξης αυτής της κοινής έκθεσης θα παρέχει τη δυνατότητα συμπερίληψης των συμπερασμάτων του Συμβουλίου στην έκθεση σύνθεσης, που θα συζητηθεί στο πλαίσιο της εαρινής συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το 2003, σύμφωνα με τη διαδικασία της Λισσαβώνας.

Οι εκθέσεις για τις εθνικές στρατηγικές που θα προετοιμαστούν το 2002 πρέπει να ενημερωθούν ανάλογα τα επόμενα έτη, επισημαίνοντας νέες εξελίξεις στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών και την πρόοδο που έχει σημειωθεί κατά την υλοποίησή τους. Το 2005 θα γίνει μια εκτενής επισκόπηση, βάσει των πρόσφατων διαθέσιμων στοιχείων και στη συνέχεια θα διεξαχθεί διάλογος με όλους τους αρμόδιους παράγοντες.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

1. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Υπάρχει μια σειρά πολιτικών στόχων που στην πλειοψηφία τους συνδέονται με την εσωτερική αγορά και το ενιαίο νόμισμα και απαιτούν την ανάληψη δράσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού που εφαρμόζεται για τη μεταρρύθμιση στον τομέα των συντάξεων επιδιώκει το συντονισμό της δράσης των αρμόδιων για τη χάραξη πολιτικής σε εθνικό επίπεδο, δεν θα επηρεάσει όμως κατ' ουδένα τρόπο την κατανομή αρμοδιοτήτων ανάμεσα στην ΕΕ και τα κράτη μέλη ή μεταξύ των εθνικών κυβερνήσεων και των κοινωνικών εταίρων.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΑΡΘΡΟ 42 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ)

- Κανονισμός 1408/71 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Καλύπτει κυρίως υποχρεωτικά συστήματα, όμως στο πεδίο εφαρμογής του μπορούν να συμπεριληφθούν και επαγγελματικά συστήματα (π.χ. τα γαλλικά AGIRC και ARRCO και τα ελβετικά ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης συνταξιοδότησης).
- Η οδηγία 98/49/EK του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των μισθωτών και των μη μισθωτών που μετακινούνται εντός της Κοινότητας εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση των διακινούμενων εργαζομένων και των ατόμων που αλλάζουν εργασία εντός ενός κράτους, όσον αφορά τα δικαιώματά τους επαγγελματικής σύνταξης.
- Το Βήμα Συντάξεων, που αποτελείται από εκπροσώπους όλων των κοινωνικών εταίρων, των εθνικών διοικήσεων και των ιδρυμάτων συνταξιοδότησης, συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο και ασχολείται με εμπόδια όσον αφορά την κινητικότητα και με μεθόδους εξάλειψής τους.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 43) ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΑΡΘΡΟ 49)

- Με τρεις οδηγίες του Συμβουλίου (79/267/ΕΟΚ της 5ης Μαρτίου 1979 περί συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη της δραστηριότητας της πρωτασφαλίσεως ζωής και την άσκηση αυτής· 90/619/ΕΟΚ της 8ης Νοεμβρίου 1990 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την πρωτασφάλιση ζωής και τη θέσπιση διατάξεων που σκοπό έχουν να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 79/267/ΕΟΚ· 92/96/ΕΟΚ της 10ης Νοεμβρίου 1992 για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την πρωτασφάλιση ζωής, και για την

τροποποίηση των οδηγιών 79/267/ΕΟΚ και 90/619/ΕΟΚ) θεσπίζεται μια ενιαία αγορά στον τομέα των ασφαλειών ζωής.

- Η πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις δραστηριότητες ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (COM(2000) 507 τελικό, της 11ης Οκτωβρίου 2000) έχει ως στόχο τη θέσπιση ελάχιστων εποπτικών προτύπων, τον καθορισμό του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των εποπτικών αρχών, την πρόταση μιας ποιοτικής προσέγγισης των επενδυτικών κανόνων, σύμφωνα με τους οποίους η διαχείριση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων πρέπει να ανταποκρίνεται σε αρχές (διαφοροποίηση, ασφάλεια, ποιότητα) και όχι σε ενιαίες ποσοτικές απαιτήσεις. Η πρόταση έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να επιτρέπει τη διασυνοριακή διαχείριση συστημάτων επαγγελματικής συνταξιοδότησης, δηλ. ένα ίδρυμα σε ένα κράτος μέλος θα μπορεί να διαχειριστεί εταιρικά συνταξιοδοτικά συστήματα σε άλλα κράτη μέλη.
- Η ανακοίνωση της Επιτροπής για την κατάργηση των φορολογικών εμποδίων στη διασυνοριακή παροχή επαγγελματικών συντάξεων (COM(2001) 214 τελ. της 19ης Απριλίου 2001) προτείνει μια εκτενή στρατηγική για την εξάλειψη των εμποδίων που μπορούν να λειτουργήσουν ως σημαντικό αντικίνητρο για άτομα που επιθυμούν να εγγραφούν σε συνταξιοδοτικά συστήματα που βρίσκονται εκτός της χώρας τους και σε συνταξιοδοτικά ιδρύματα που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν για την παροχή συντάξεων σε άλλο κράτος μέλος.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑΡΘΡΟ 56)

- Το άρθρο 56 της συνθήκης απαγορεύει οποιονδήποτε περιορισμό των κινήσεων κεφαλαίων. Η πρόταση οδηγίας για τις δραστηριότητες των ιδρυμάτων παροχής επαγγελματικών συντάξεων επιδιώκει τη διευκόλυνση της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων, με την κατάργηση ενιαίων ποσοτικών προδιαγραφών επενδύσεων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ (ΑΡΘΡΟ 99)

- Οι οικονομικές και δημοσιονομικές επιδράσεις από τη γήρανση του πληθυσμού εξετάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας πολυμερούς εποπτείας. Στους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών για το 2001, που ενέκρινε η σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Γκέτεμποργκ τον Ιούνιο του 2001, αναφέρεται ότι: *"Τα κράτη μέλη καλούνται να αναπτύξουν εκτενείς στρατηγικές για την αντιμετώπιση των οικονομικών και δημοσιονομικών προκλήσεων που θέτει η γήρανση του πληθυσμού. Τα στρατηγικής σημασίας μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν τη μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων και φροντίδας της υγείας, όπως και αυτών για την παροχή φροντίδας σε ηλικιωμένους, την αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, την παροχή κινήτρων για μεγαλύτερη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ειδικά σε ηλικιωμένους, τη δημιουργία και την αύξηση των δημόσιων αποθεματικών ταμείων συνταξιοδότησης και ενδεχομένως την ενθάρρυνση της επέκτασης των ιδιωτικών συστημάτων παροχής συντάξεων (άξονες 2 και 3). Οι στρατηγικές αυτές πρέπει να συνδυάζονται με προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης και να εξετάζονται στο πλαίσιο της πολυμερούς εποπτείας, συνεκτιμώντας την αρχή της επικουρικότητας".* Η εργασία σχετικά με οικονομικά και δημοσιονομικά θέματα που αφορούν τη

γήρανση του πληθυσμού υποστηρίζεται από την επιτροπή οικονομικής πολιτικής.

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΕΝΟΣ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ (ΑΡΘΡΟ 125)

- Οι κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση έχουν ως στόχο την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης γενικά, αλλά ειδικότερα αυτά των γυναικών και των ηλικιωμένων. Η επιτυχία της στρατηγικής αυτής έχει πολύ μεγάλη σημασία για τη βιωσιμότητα της παροχής επαρκών συντάξεων.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΥΨΗΛΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (ΑΡΘΡΟ 137)

- Η οδηγία 80/987/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20ης Οκτωβρίου 1980 (περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη) και η οδηγία 2001/23/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001 (περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων) απαιτούν από τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων επικουρικής συνταξιοδότησης των εργαζομένων.

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΕΝΟΣ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥΣ (ΑΡΘΡΟ 140)

- Η ανακοίνωση της Επιτροπής της 14ης Ιουλίου 1999, με τίτλο "Συντονισμένη στρατηγική για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής προστασίας" (COM(99)347 τελικό) προτείνει μια περισσότερο διαρθρωμένη μορφή συνεργασίας, κυρίως όσον αφορά το στόχο εξασφάλισης ασφαλών και βιώσιμων συντάξεων.
- Στα συμπεράσματά του, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Στοκχόλμη αναφέρει ότι: "Όπου ενδείκνυται, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται πλήρως οι δυνατότητες της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, ιδίως στον τομέα των συντάξεων, και να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η αρχή της επικουρικότητας."

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (ΑΡΘΡΟ 141)

- Η οδηγία 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1978 περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, επιτρέπει τη διαφορετική μεταχείριση όσον αφορά την ηλικία συνταξιοδότησης και τις συντάξεις επιζώντων, ζητεί όμως τη σταδιακή τους εξάλειψη.
- Το άρθρο 141 ζητεί την ίση μεταχείριση όσον αφορά επαγγελματικά συστήματα που θεωρούνται αμοιβή. Αυτό αντικατοπτρίζεται στην οδηγία 86/378/ΕΟΚ του

Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1986 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, που τροποποιήθηκε από την οδηγία του Συμβουλίου 96/97/ΕΚ της 20ης Δεκεμβρίου 1996.

2. ΚΥΡΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ, ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

14 Ιουλίου 1999: Ανακοίνωση της Επιτροπής "Συντονισμένη στρατηγική για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής προστασίας" (COM(99)347 τελ.).

24 Μαρτίου 2000: Το Μάρτιο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα ζήτησε να διεξαχθεί "μελέτη για τη μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας υπό μακροπρόθεσμο πρίσμα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων" και να συνταχθεί έκθεση για τη συμβολή των δημόσιων οικονομικών στην ανάπτυξη και την απασχόληση, στην οποία, μεταξύ άλλων, εξετάστηκε και η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών υπό το πρίσμα της γήρανσης του πληθυσμού.

11 Οκτωβρίου 2000: Ανακοίνωση της Επιτροπής "Η μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας από μακροπρόθεσμη σκοπιά: ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις" (COM(2000) 622 τελ.).

21 Δεκεμβρίου 2000: Ανακοίνωση της Επιτροπής "Η συμβολή των δημόσιων οικονομικών στην ανάπτυξη και την απασχόληση: ποιότητα και βιωσιμότητα", COM(2000)846.

12 Μαρτίου 2001: Κοινή έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου (ECOFIN) προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο "Η συμβολή των δημόσιων οικονομικών στην ανάπτυξη και την απασχόληση: ποιότητα και βιωσιμότητα", (6997/01).

24 Μαρτίου 2001: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Στοκχόλμη επισημαίνει ότι: "κατά την επόμενη δεκαετία θα μας δοθεί η ευκαιρία να αντιμετωπίσουμε την δημογραφική πρόκληση μέσω της αύξησης των ποσοστών απασχόλησης, της μείωσης του δημόσιου χρέους και της προσαρμογής των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των *συνταξιοδοτικών συστημάτων*" (§ 7 των συμπερασμάτων) και συνιστά ότι "όπου ενδείκνυται, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται πλήρως οι δυνατότητες της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, ιδίως στον τομέα των συντάξεων, και να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η αρχή της επικουρικότητας" (§ 32).

26 Απριλίου 2001: Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει έκθεση σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής "Η μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας από μακροπρόθεσμη σκοπιά: ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις" (A5-0147/2001).

11 Ιουνίου 2001: Το Συμβούλιο (απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής) εγκρίνει την έκθεση της επιτροπής κοινωνικής προστασίας "Επαρκείς και βιώσιμες συντάξεις" και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

16 Ιουνίου 2001: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Γκέτεμποργκ επισημαίνει ότι "Προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι προκλήσεις του γήρανσης του πληθυσμού, απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση" και θεσπίζει "τρεις γενικές αρχές για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων όπως προσδιορίστηκαν από το Συμβούλιο: να διασφαλιστεί η ικανότητα των συστημάτων να εκπληρώνουν τους κοινωνικούς τους στόχους, να διατηρηθεί η οικονομική τους βιωσιμότητα και να υπάρξει ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες."

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή		Συμβούλιο		Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο		
<ul style="list-style-type: none"> - προτείνει στόχους για το συντονισμό των μεταρρυθμίσεων των εθνικών συνταξιοδοτικών συστημάτων - παρακολουθεί τις εθνικές στρατηγικές απασχόλησης - παρακολουθεί τις εθνικές διαδικασίες μεταρρύθμισης των συντάξεων - προτείνει γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών και εκδίδει συστάσεις - προτείνει κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση και εκδίδει συστάσεις - συντάσσει εκθέσεις αξιολόγησης των εθνικών στρατηγικών για την απασχόληση και τις συντάξεις και εντοπίζει ορθές πρακτικές - συνεργάζεται με συμβουλευτικές επιτροπές για συγκεκριμένα θέματα - έρχεται σε επαφή με τους ευρωπαϊκούς κοινωνικούς εταίρους και τις αρμόδιες ΜΚΟ 		<p>ECOFIN Γενικοί προσανατολισμοί των οικονομικών πολιτικών</p>	<p>Συμβούλιο Απασχόληση και Κοινωνική Πολιτική (ΑΚΠ) Διαδικασία για την απασχόληση και ανοιχτή μέθοδος συντονισμού που εφαρμόζονται στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης</p>		<ul style="list-style-type: none"> - εκδίδει γνώμες (με δική του πρωτοβουλία και ύστερα από προτάσεις της Επιτροπής) - συμβάλλει στις συζητήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου - ανταλλάσσει απόψεις με τις πολιτικές επιτροπές 	
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Επιτροπή κοινωνικού διαλόγου - ρόλος των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία μεταρρύθμισης των συντάξεων</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Συμβουλευτική επιτροπή για τις ίσες ευκαιρίες - θέματα που αφορούν το φύλο, στο πλαίσιο των συνταξιοδοτικών συστημάτων και των μεταρρυθμίσεων</p> </td> </tr> </table>		<p>Επιτροπή κοινωνικού διαλόγου - ρόλος των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία μεταρρύθμισης των συντάξεων</p>	<p>Συμβουλευτική επιτροπή για τις ίσες ευκαιρίες - θέματα που αφορούν το φύλο, στο πλαίσιο των συνταξιοδοτικών συστημάτων και των μεταρρυθμίσεων</p>	<p>Επιτροπή οικονομικής πολιτικής (ΕΟΠ) - επικουρεί την Επιτροπή στην εξέταση των οικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων των συνταξιοδοτικών συστημάτων, στο πλαίσιο της διαδικασίας πολυμερούς εποπτείας (άρθρο 99)</p>		<p>Επιτροπή κοινωνικής προστασίας (ΕΚΠ) - επικουρεί την Επιτροπή στην αξιολόγηση των εθνικών στρατηγικών για τις συντάξεις και της συμβατότητας αυτών με τους στόχους για την επάρκεια των συντάξεων και την προσαρμογή στη μεταβαλλόμενη κοινωνία</p>
<p>Επιτροπή κοινωνικού διαλόγου - ρόλος των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία μεταρρύθμισης των συντάξεων</p>	<p>Συμβουλευτική επιτροπή για τις ίσες ευκαιρίες - θέματα που αφορούν το φύλο, στο πλαίσιο των συνταξιοδοτικών συστημάτων και των μεταρρυθμίσεων</p>					
<p>Ευρωπαϊκό Βήμα για τις συντάξεις - πρόσβαση σε συστήματα επαγγελματικών συντάξεων - δυνατότητα μεταφοράς δικαιωμάτων επαγγελματικής σύνταξης</p>						

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- δίνει γενικές πολιτικές κατευθύνσεις και αξιολογεί την πρόοδο στα πλαίσια των εαρινών του συνόδων

4. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

20	Κράτη μέλη	Επιτροπή	Συμβούλιο	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	
01	3 Ιουλίου	Έκδοση ανακοίνωσης				
	7 Ιουλίου		Άτυπο Συμβούλιο: πρώτη συζήτηση της ανακοίνωσης			
	Οκτώβριος			Γνώμη για τους στόχους και την ανοιχτή μέθοδο συντονισμού		
	Νοέμβριος		Συμφωνία για την ανοιχτή μέθοδο συντονισμού και τους κοινούς στόχους			
	Δεκέμβριος	Εθνικές εκθέσεις για την υλοποίηση των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών και τις δημοσιονομικές στρατηγικές για τη γήρανση		Συμφωνία για την ανοιχτή μέθοδο συντονισμού και τους στόχους για τη μεταρρύθμιση των συντάξεων		Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Laeken: Θέσπιση της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού και στόχων για τη μεταρρύθμιση των συντάξεων
02	Ιανουάριος/ Φεβρουάριος		Ανάλυση των επιπτώσεων στα δημόσια οικονομικά από τη μεταρρύθμιση των συντάξεων. Έκθεση για την υλοποίηση των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών	Έκθεση σχετικά με τους κοινούς δείκτες, την ευέλικτη συνταξιοδότηση και νέα στοιχεία για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα	Γνώμη σχετικά με τους δείκτες	
	Μάρτιος			Συμφωνία όσον αφορά τους δείκτες		Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Βαρκελώνη: Θέσπιση των δεικτών
	Ιούλιος	Πρώτες εκθέσεις για την εθνική στρατηγική (ετήσια ενημέρωσή τους)				
	Νοέμβριος		Ανάλυση των εκθέσεων για τις εθνικές στρατηγικές			
03	Φεβρουάριος/ Μάρτιος		Κοινή έκθεση	Κοινή έκθεση		Εαρινή σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 2003: Συζήτηση της κοινής έκθεσης για τη στρατηγική μεταρρύθμισης των συντάξεων
	Μάιος				Γνώμη για την κοινή έκθεση	

